

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

SAŽETAK PRESUDE

LANIAUSKAS PROTIV LITVE PRESUDA VIJEĆA OD 29. OŽUJKA 2022. ZAHTJEVI BR. 48309/19

Izdržavanje zatvorske kazne podnositelja zahtjeva koji je gotovo slijep nije predstavljalo nečovječno i ponižavajuće postupanje protivno članku 3. Konvencije

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva gotovo je potpuno slijep od 2009., a 2013. i 2015., osuđen je zbog nezakonitog posjedovanja i krijumčarenja oružja, eksploziva i narkotika kao član zločinačkog udruženja. Kaznu zatvora služi u zatvorskoj bolnici u koju je, na vlastiti zahtjev, premješten u prosincu 2019. Zbog podnositeljevog zdravstvenog stanja te utvrđene invalidnosti od 90%, uprave kaznionica u kojima je služio kaznu zatvora inicirale su više postupaka za otpust podnositelja s izdržavanja ostatka kazne. U prvom postupku, Okružni sud u Vilkaviškisu odobrio je puštanje podnositelja zahtjeva na slobodu u prosincu 2017., ali tu je odluku poništio Regionalni sud u Kaunasu u siječnju 2018. Drugostupanjski sud je razmatrao različite čimbenike, uključujući sposobnost podnositelja zahtjeva da samostalno funkcioniра u zatvoru, uključenost u zatvorske društvene i obrazovne aktivnosti, njegovu slabovidnost, ali i njegov kriminalni dosje. Iste odluke donijeli su sudovi u drugom i trećem nizu postupaka koji su naknadno pokrenuti s istom svrhom, pri čemu su sudovi zaključili da zatvorska kazna podnositelja zahtjeva nije predstavljala nečovječno ili ponižavajuće postupanje. U lipnju 2021., kada je podnositelj zahtjeva već bio premješten u zatvorskiju bolnicu, uprava bolnice inicirala je četvrti postupak radi otpusta podnositelja s izdržavanja ostatka kazne, no Okružni sud u Kaunasu odbio je zahtjev utvrditi da podnositelj dobiva odgovarajuću skrb i podršku u zatvorskoj bolnici. Regionalni sud u Kaunasu potvrdio je ovu odluku u kolovozu 2021.

PRIGOVORI

Pred ESLJP-om podnositelj zahtjeva je prigovorio da mu je zbog njegove slabovidnosti, koja graniči sa sljepoćom, u pritvoru otežano obavljati osnovne životne potrebe. Stoga, iako su uvjeti u zatvorskoj bolnici bili bolji od onih u kaznionici, oni i dalje nisu prilagođeni njegovom invaliditetu zbog čega je njegovo izdržavanje zatvorske kazne nespojivo s člankom 3. Konvencije i predstavlja nečovječno i ponižavajuće postupanje.

OCJENA ESLJP-a

U predmetima u kojima razmatra je li pritvor bolesnih osoba ili osoba s invaliditetom u skladu s člankom 3. Konvencije, ESLJP posebno analizira sljedeća tri čimbenika:

- (i) zdravstveno stanje podnositelja zahtjeva i utjecaj koji na njega ima izdržavanje kazne zatvora,
- (ii) primjerenošć medicinske skrbi i liječenja pruženih u zatvoru, te
- (iii) pitanje treba li osoba i dalje biti pritvorena s obzirom na svoje zdravstveno stanje ([Enea protiv Italije](#) [VV], stavci 55.-59.).

U konkretnom predmetu, podnositelj ima ozbiljno oštećenje vida koje je nastalo kao posljedica ozljede očiju 1993., te su medicinski stručnjaci utvrdili da je podnositelj gotovo slijep odnosno ima vrlo ograničen vid na oba oka.

Unatoč navedenom, tijekom razdoblja od 2017. do 2021., u kojima su 4 puta inicirani postupci za otpust podnositelja s izdržavanja kazne zatvora, nije bilo značajnijih promjena u podnositeljevom stanju vida. ESLJP također primjećuje da podnositelj nije osporio navode litvanske vlade da je tijekom izdržavanja kazne više puta pregledan od strane specijalista i da mu je propisana terapija. Stoga unatoč činjenici da kaznionica ni zatvorska bolnica u kojima je podnositelj izdržavao svoju kaznu nisu bile prilagođene podnositeljevom zdravstvenom stanju i invaliditetu, ESLJP je zaključio da su prigovori podnositelja u tom smislu paušalni te da je podnositelj zahtjeva za vrijeme služenja zatvorske kazne, kako u kaznionici tako i u zatvorskoj bolnici, imao odgovarajuće liječenje i da nema nedostataka u medicinskoj skrbi koju dobiva ([Kaverzin protiv Ukrayne](#), stavci 145.-147.).

Također, litavski sudovi odlučujući predstavlja li zatvorska kazna ponižavajuće i nečovječno postupanje za podnositelja, posebno su ispitivali njegovu sposobnost da se samostalno kreće i brine o sebi u zatvoru, vježba, sudjeluje u društvenim aktivnostima pa čak i čita i potpisuje dokumente. Predmetna utvrđenja litavskih sudova podnositelj nije osporio u nacionalnim postupcima, već tek u svom zahtjevu podnesenom ESLJP-u, ali bez dostavljanja ikakvih dokaza koji bi potvrdili njegove navode. ESLJP je indikativnim smatrao i činjenicu da se podnositelj zahtjeva, niti jednom za vrijeme izdržavanja zatvorske kazne, upravi kaznionice nije požalio da ima problema u savladavanju i izvršavanju svakodnevnih zadataka niti je zatražio dodatnu pomoć.

Sukladno, ESLJP je zaključio da su se prigovori podnositelja u ovom predmetu više odnosili na njegovu želju da bude otpušten s izdržavanja preostalog dijela kazne nego na pristup medicinskoj skrbi ili potrebnoj pomoći. S tim u vezi, ESLJP je ponovio da se članak 3. Konvencije ne može tumačiti kao opća obveza da se zatvorenici puste na slobodu iz zdravstvenih razloga ([*Yunusova i Yunusov protiv Azerbajdžana*](#), stavak 138.).

Slijedom svega navedenog, ESLJP nije utvrdio da je došlo do povrede članka 3. Konvencije.